

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนานักเรียนด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียน โพนสิมอนุเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ ดำเนินการการพัฒนาตามหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) จึงขอนำเสนอผลการ วิเคราะห์ข้อมูลตามระยะเวลาการดำเนินงานดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาด้านจิตสาธารณะของนักเรียน

ระยะที่ 2 การพัฒนานักเรียน โรงเรียน โพนสิมอนุเคราะห์ด้านจิตสาธารณะ โดยมีรายละเอียดในการดำเนินงาน ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาด้านจิตสาธารณะของนักเรียน

การดำเนินการระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาด้านจิตสาธารณะ โรงเรียน โพนสิมอนุเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยผู้วิจัยนำกรอบแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่มุ่ง พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุขซึ่ง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในข้อที่ 8 กำหนดให้นักเรียนมีจิตสาธารณะดั่งนั้น ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วม วิจัยจึงได้กำหนดกรอบการศึกษาในครั้งนี้เป็นการพัฒนานักเรียนด้านจิตสาธารณะโดยเน้นการพัฒนา 3 ด้าน คือ 1) การดูแลรักษาความสะอาด 2) การดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม 3) การ เสียสละเพื่อส่วนรวมซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การสนทนากลุ่มร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งเป็นคณะครูผู้สอนใน โรงเรียน โพนสิมอนุเคราะห์ ในวันที่ 12 กรกฎาคม 2556 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับสภาพ ปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียน โพนสิมอนุ เคราะห์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 โดยแจกเอกสารให้กลุ่มผู้ ร่วมวิจัยคนละ 2 ชุด ประกอบด้วยแบบประเมินพฤติกรรม ด้าน 1) การดูแลรักษาความสะอาด 2)ก การดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม 3) การเสียสละเพื่อส่วนรวมเพื่อให้กลุ่มผู้ร่วม วิจัยได้ประเมินพฤติกรรมของนักเรียนว่ามีปัญหาอยู่ในระดับใดและมีประเด็นใดบ้างที่ต้อง

ได้รับการพัฒนาต่อไป จากนั้นได้ร่วมสนทนากลุ่มผู้ร่วมวิจัยด้วยบรรยากาศที่เป็นกันเอง และเปิดโอกาสให้แต่ละคนได้แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการมีจิตสาธารณะของนักเรียนทั้งที่เป็นพฤติกรรมที่ปรากฏในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมภายนอกห้องเรียน พร้อมกันนี้ผู้วิจัย ก็ได้บันทึกความคิดเห็นของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคนไว้อย่างละเอียดเพื่อนำไปวิเคราะห์ถึงประเด็นสำคัญ โดยภาพรวม อันจะนำไปสู่การกำหนดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักเรียนด้านจิตสาธารณะ ซึ่งต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนาต่อไป

จากข้อมูลที่ได้จากการบันทึกความคิดเห็นของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในระหว่างการประชุมปรึกษาหารือกันปรากฏถึงการสนทนากลุ่มปรากฏดังต่อไปนี้

“... มีนักเรียนบางคนเอาเปรียบเพื่อน ไม่ทำความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง มักจะหลบหลีกอยู่เสมอ เวลาครูเข้าไปตรวจจึงช่วยเหลือเพื่อน ๆ และขาดความรับผิดชอบต่อการทำมาสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเองต้องคอยให้ครูกำกับดูแลทุกวัน ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 12 กรกฎาคม 2556 : บันทึกการสนทนากลุ่ม)

“... นักเรียนขาดความเอาใจใส่ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและขาดความตระหนักต่อปัญหาทำให้มีขยะในโรงเรียน ...”

(ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 12 กรกฎาคม 2556 : บันทึกการสนทนากลุ่ม)

“... นักเรียนทิ้งขยะไม่เป็นที่ โดยเฉพาะเศษถุงขนมชิ้นเล็กๆ ขอบทิ้งไว้ได้มีหินอ่อนหรือไม้กีดไว้ตามต้นไม้ริมสนาม ...”

(ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6, 12 กรกฎาคม 2556 : บันทึกการสนทนากลุ่ม)

“... นักเรียนในโรงเรียนของเราไม่ค่อยมีความรับผิดชอบต่อในการดูแลรักษาความสะอาดตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายต้องคอยให้ครูบอกถึงจะทำถ้าครู ไม่ใช่ให้เก็บก็จะไม่เก็บ ...”

(ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 12 กรกฎาคม 2556 : บันทึกการสนทนากลุ่ม)

ผลจากการสนทนากลุ่มถึงสภาพปัญหาจิตสาธารณะด้านการดูแลรักษาความสะอาดพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาด ด้านการรักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณ โรงเรียนนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ช่วยเพื่อนในการดูแลรักษาความสะอาดของสถานศึกษา ทิ้งขยะไม่เป็นที่ ไม่สนใจการทำมาสะอาดห้องเรียนการทิ้งขยะในบริเวณโรงเรียนหรือพบเห็นขยะทิ้งไม่ถูกที่แต่กลับทำเฉยไม่สนใจทำให้ห้องเรียนเกิดความสกปรก ขีดเขียน โต๊ะเรียนผนังห้องน้ำห้องส้วม

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะของนักเรียนมาวิเคราะห์และสรุปผล ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ด้านที่ 1 ด้านการรักษาความสะอาด

ตารางที่ 4 ผลการประเมินพฤติกรรมด้านการรักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน

ข้อ	พฤติกรรมจิตสาธารณะด้านการรักษาความสะอาด	ระดับพฤติกรรมที่แสดงออก		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1.	นักเรียนทำความสะอาดห้องเรียนตามเวรประจำวันของตนเอง	2.98	0.43	ปานกลาง
2.	นักเรียนทำความสะอาดเขตพื้นที่ต่างๆที่ได้รับมอบหมาย	2.08	0.32	น้อย
3.	นักเรียนทำความสะอาดห้องปฏิบัติการห้องพักครูห้องประชุมหรือห้องอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย	2.38	0.39	น้อย
4.	เมื่อใช้ห้องน้ำแล้วนักเรียนรดน้ำทำความสะอาด	3.19	0.30	ปานกลาง
5.	นักเรียนช่วยกันตัดตกแต่งกิ่งไม้และดูแลความสะอาดสวนหย่อมของโรงเรียน	2.19	0.27	น้อย
6.	นักเรียนทิ้งขยะลงถังขยะ	2.73	0.37	ปานกลาง
7.	เมื่อเห็นขยะตามบริเวณต่างๆนักเรียนจะเก็บใส่ถังขยะทันที	2.21	0.31	น้อย
8.	เมื่อเห็นเพื่อนนักเรียนคนอื่นทิ้งขยะไม่เป็นที่นักเรียนจะตักเตือนเพื่อน	1.98	0.40	น้อย
9.	นักเรียนเคยมีการคัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง	2.79	0.31	ปานกลาง
10.	นักเรียนจะเก็บขยะที่ทิ้งเกลื่อนตามถนนหรือในเขตชุมชน	1.92	0.42	น้อย
โดยรวม		2.45	0.25	น้อย

จากตารางที่ 4 พบว่านักเรียนโรงเรียนโพธิ์นิมิตอนุเคราะห์ มีพฤติกรรมที่แสดงออกด้านการรักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนเมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมพบว่า

พฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก นักเรียนจะเก็บขยะที่ทิ้งเกลื่อนตามถนนหรือในเขตชุมชน ($\bar{X} = 1.92$) เมื่อเห็นเพื่อนนักเรียนคนอื่นที่ขยะไม่เป็นที่นักเรียนจะตักเตือนเพื่อน ($\bar{X} = 1.98$) นักเรียนช่วยกันตัดตกแต่งกิ่งไม้และดูแลความสะอาดสวนหย่อมของโรงเรียน ($\bar{X} = 2.19$) อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้ออยู่ในระดับน้อย 6 ข้อรวมทุกข้ออยู่ในระดับน้อย

ด้านที่ 2 ด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม

จากข้อมูลที่ได้จากการบันทึกความคิดเห็นของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในระหว่างการประชุมปรึกษาหารือกันปรากฏถึงการสนทนากลุ่มปรากฏดังต่อไปนี้

“... การใช้ทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมนักเรียนไม่ช่วยกันประหยัดและไม่มีการบำรุงรักษาเพราะถือว่าไม่ใช่ทรัพย์สินของตนเอง ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4,12 กรกฎาคม 2556 : บันทึกการสนทนากลุ่ม)

“... นักเรียนมักจะใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนแล้วไม่เก็บเข้าที่เดิม ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,12 กรกฎาคม 2556 : บันทึกการสนทนากลุ่ม)

“... นักเรียนมักจะไม่ช่วยกันประหยัดน้ำประหยัดไฟเวลาออกจากห้องไม่ปิดไฟ ปิดพัดลมเราควรหาวิธีการให้นักเรียนรู้จักประหยัดน้ำประหยัดไฟ ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6,12 กรกฎาคม 2556 : บันทึกการสนทนากลุ่ม)

“... นักเรียนมักจะ ไม่ช่วยกันรักษาความสะอาดห้องน้ำห้องส้วมและชอบเขียนผนังห้องน้ำเพื่อระบายอารมณ์ดังนั้นจึงต้องฝึกให้นักเรียนรู้จักการรักษาความสะอาดและเห็นคุณค่าของทรัพย์สินส่วนรวมให้มากกว่านี้ ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4,12 กรกฎาคม 2556 : บันทึกการสนทนากลุ่ม)

“... นักเรียนบางคนมักจะใช้ลิจิดปากกาเขียนบน โต๊ะชอบทำลายเก้าอี้ในห้องเรียน ต้องหาวิธีการดำเนินการกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมแบบนี้ ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,12 กรกฎาคม 2556 : บันทึกการสนทนากลุ่ม)

“... นักเรียนไม่มีความรู้ความเข้าใจขาดความตระหนักในการเป็นผู้มีจิตสาธารณะไม่ให้ความร่วมมือกันขยะก็ไม่เทเกียงงานถือว่าไม่ใช่หน้าที่หรือเป็นหน้าที่ที่ไม่รับผิดชอบ ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6,12 กรกฎาคม 2556 : บันทึกการสนทนากลุ่ม)

ผลจากการสนทนากลุ่ม พบว่า ปัญหาด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม นักเรียนไม่รับผิดชอบต่อทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมถือว่าไม่ใช่หน้าที่ของตนเองไม่เอาใจใส่ต่อเรื่องของส่วนรวมเฉยชาไม่สนใจหลบหลีกเกี่ยงกันทำงานขาดความรับผิดชอบไม่กระตือรือร้นซึ่งครูต้องคอยบอกคอยเตือนเช่นการปิดไฟปิดพัดลมในห้องเรียนเมื่อเลิกใช้การขีดขูดเขียนกระแทกกระแทกโต๊ะเก้าอี้ทำให้เกิดการชำรุดเสียหายโดยไม่รู้สึกรู้สีกการปิด-เปิดประตูหน้าต่างห้องเรียนพบเห็นการเปิดน้ำเปิดไฟเปิดพัดลมทิ้งไว้หรือพบเห็นก๊อกน้ำปลั๊กไฟสวิตซ์ไฟเกิดการชำรุดก็ไม่ใส่ใจที่จะช่วยปิดหรือแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

ซึ่งมีการประเมินก่อนการดำเนินกิจกรรมโดยการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนการสัมภาษณ์และการให้นักเรียนทำแบบประเมินพฤติกรรมผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะของนักเรียน มาวิเคราะห์และสรุปผล ปรากฏผลดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการประเมินพฤติกรรมด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม

ข้อ	พฤติกรรมจิตสาธารณะ ด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม	ระดับพฤติกรรมที่แสดงออก		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1.	นักเรียนใช้อุปกรณ์กีฬาของโรงเรียนแล้วส่งคืนกลุ่ม สาระการเรียนรู้สุขศึกษาพลศึกษา	3.0	0.45	ปานกลาง
2.	นักเรียนใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ อย่างประหยัดและทะนุถนอม	2.93	0.42	ปานกลาง
3.	นักเรียนใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์แล้ว เก็บเข้าที่เดิม	2.91	0.21	ปานกลาง
4.	นักเรียนใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แล้วปิดไฟและปิดเครื่อง ทุกครั้ง	2.73	0.36	ปานกลาง
5.	นักเรียนใช้ไม้กวาดที่ตักขยะและอุปกรณ์ทำความสะอาด ต่างๆแล้วเก็บเข้าที่เดิม	2.19	0.27	ปานกลาง
6.	นักเรียนเคยแบ่งปันสิ่งของที่เป็นของส่วนรวมให้คนอื่น ใช้ด้วยกัน	2.75	0.18	ปานกลาง
7.	นักเรียนเคยซ่อมแซมอุปกรณ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ชำรุด เสียหายให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้	3.47	0.31	ปานกลาง

ข้อ	พฤติกรรมจิตสาธารณะ ด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม	ระดับพฤติกรรมที่แสดงออก		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
8.	นักเรียนเคยยืมอุปกรณ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนไปใช้หรือไปเล่นที่บ้านแล้วนำกลับมาส่งคืน	2.79	0.37	ปานกลาง
9.	นักเรียนเคยดูแลหรือซ่อมแซมโต๊ะเก้าอี้ให้มีสภาพที่ใช้การได้ดีทุกครั้งที่พบเห็น	2.91	0.41	ปานกลาง
10.	นักเรียนได้ช่วยเหลือทางโรงเรียนในการพัฒนาเช่นการทาสีอาคารเรียนใหม่หรือพัฒนาด้านอื่น ๆ	1.81	0.37	ปานกลาง
โดยรวม		2.91	0.29	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่านักเรียนโรงเรียนโพนสิมอนุเคราะห์ มีพฤติกรรมที่แสดงออกด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมเมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมพบว่า พฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก นักเรียนได้ช่วยเหลือทางโรงเรียนในการพัฒนาเช่นการทาสีอาคารเรียนใหม่หรือพัฒนาด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 1.81$) นักเรียนใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แล้วปิดไฟและปิดเครื่องทุกครั้ง ($\bar{X} = 2.73$) นักเรียนเคยยืมอุปกรณ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนไปใช้หรือไปเล่นที่บ้านแล้วนำกลับมาส่งคืน ($\bar{X} = 2.79$) รวมทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง

ด้านที่ 3 ด้านการเสียสละเพื่อส่วนรวม

ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกความคิดเห็นของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในระหว่างการประชุมปรึกษาหารือกันปรากฏดังนี้

“...นักเรียนขาดการแบ่งปันสิ่งของเครื่องใช้ที่เป็นอุปกรณ์ของโรงเรียนให้คนอื่น ๆ ได้ใช้...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4,12 กรกฎาคม 2556 : บันทึกการสนทนากลุ่ม)

“...นักเรียนขาดการเสียสละแรงกายกำลังทรัพย์แก่ชุมชนและสังคม...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,12 กรกฎาคม 2556 : บันทึกการสนทนากลุ่ม)

“...นักเรียนไม่รักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมเกียวกกัน ถือว่าไม่ใช่หน้าที่ของตนเอง ไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน มีการหลบเลี่ยงอยู่เสมอไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนและพัฒนาชุมชน ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

“คุณครูสามารถสร้างกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดจิตสาธารณะ โดยสอดแทรกเข้าไปในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ ข้าพเจ้าเชื่อว่า การสร้างพฤติกรรมจิตสาธารณะผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นนักเรียนจะเกิดความตระหนักจนก่อเกิด ความเอาใจใส่ที่อยากช่วยเหลือโรงเรียน ผู้ปกครองและสังคมอย่างแน่นอน”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6,12 กรกฎาคม 2556 : บันทึกการสนทนากลุ่ม)

“การหาแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ทำให้ข้าพเจ้าเห็นกิจกรรมที่จะสร้างขึ้นในแต่ละ โครงการ กิจกรรมได้ง่าย ข้าพเจ้ามีความพร้อมที่จะดูแลนักเรียน ให้เป็นคนที่มีจิตสาธารณะ เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างแน่นอน”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,12 กรกฎาคม 2556 : บันทึกการสนทนากลุ่ม)

“...การนำกิจกรรมเพื่อสังคมมาเป็นแนวทางในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม นักเรียน โดยเฉพาะในเรื่องจิตสาธารณะควรมีความเหมาะสมกับวัยและส่งเสริมให้สามารถ นำมาปฏิบัติได้จริงได้ทั้งประโยชน์และสนุกสนานที่สำคัญเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเห็น ความสำคัญและเกิดความตระหนักอยากมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจไม่ใช่เป็นการบังคับ...”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4,12 กรกฎาคม 2556 : บันทึกการสนทนากลุ่ม)

“...กิจกรรมที่ควรนำมาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นผู้มีจิตสาธารณะของ ผู้เรียนต้องเป็นกิจกรรมที่เข้าใจง่ายและปฏิบัติได้จริงมีความเหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนเช่น กิจกรรมเกี่ยวกับด้านการรักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณ โรงเรียนกิจกรรมเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมกิจกรรมที่ส่งเสริมให้รู้จักดูแลเก็บรักษาสิ่งของส่วนรวมกิจกรรมที่ส่งเสริมให้รู้จัก กิจกรรมรู้จักใช้รู้จักเก็บ...”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,12 กรกฎาคม 2556 : บันทึกการสนทนากลุ่ม)

จากการระดมความคิดจากการประชุมเชิงปฏิบัติการดังกล่าวข้างต้นกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ทั้งหมดจึงกำหนดกลยุทธ์สู่ความสำเร็จคือการสร้างความตระหนักเพื่อให้นักเรียนเห็น ความสำคัญของจิตสาธารณะ โดยการอบรมหน้าเสาธงแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนโดย ครูผู้สอนสอดแทรกในชั่วโมงเรียนกิจกรรมโฮมรูมสุดสัปดาห์

“ที่ประชุมกำหนดกิจกรรมที่จะพัฒนา ได้แนวทางการพัฒนานักเรียนด้านจิต สาธารณะซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา การจัดกิจกรรม และวิธีการดำเนินการตามกรอบแนวคิด ประกอบด้วย

1. กิจกรรมประกวดห้องเรียนน่าอยู่
2. กิจกรรมประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ

3. กิจกรรมบันทึกความดี
4. กิจกรรมรู้จักใช้รู้จักเก็บ

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,12 กรกฎาคม 2556 : บันทึกการสนทนากลุ่ม)

สรุปผลการดำเนินการประชุมการจัดกิจกรรมเรื่องการพัฒนาเด็กเรียนด้านจิต
 สาธารณะครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเด็กเรียนด้านจิตสาธารณะ ตามกรอบ
 แนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ตามกรอบการศึกษาในครั้ง
 นี้เป็นการพัฒนาเด็กเรียนด้านจิตสาธารณะ โดยเน้นการพัฒนา 3 ด้านคือ 1) ด้านการดูแลรักษาความ
 สะอาด 2) ด้านการดูแลรักษาการพัฒนาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม 3) การเสียสละเพื่อส่วนรวม
 ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในขั้นต่อไป

ระยะที่ 2 การพัฒนาเด็กเรียนด้านจิตสาธารณะ

การพัฒนาเด็กเรียนด้านจิตสาธารณะผู้วิจัยได้ดำเนินการ การจัดกิจกรรมพัฒนาจิตสาธารณะ
 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเด็กเรียนด้านจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียน โพนสิมอนุเคราะห์
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคสนธิ์ เขต 2 ในระหว่างเดือน กรกฎาคม - กันยายน 2556
 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยนำประเด็นปัญหาที่พบจากการสำรวจสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการ
 มีพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน แล้วแยกประเด็นปัญหาให้สอดคล้องกับแนวคิดที่
 กำหนดไว้ คือ ด้านการดูแลรักษาความสะอาด ด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม
 และด้านการเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยได้ดำเนินการ โดยจัดประชุมปรึกษาหารือกับกลุ่มผู้ร่วม
 วิจัยและความสามารถด้านการปฏิบัติของนักเรียนการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิด
 ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการ โดยแจ้งให้นักเรียนทราบถึงสภาพ
 ปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน โดยยึดเฉพาะ
 เรื่องจิตสาธารณะ ซึ่งถือเป็นคุณธรรมพื้นฐานประการหนึ่งที่ช่วยให้เด็กเรียนเป็นผู้ที่สามารถ
 ปฏิบัติงานหรือภารกิจต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามภารกิจที่กำหนดไว้ จากนั้น
 ได้แจ้งถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม แนวทางการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และการติดตามผลการ
 ปฏิบัติงานตามกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายโดยมีครูประจำชั้นและครูผู้สอนเป็นผู้คอยกำกับดูแล
 การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิดและรายละเอียดของกิจกรรมต่าง ๆ ปรากฏ
 ดังต่อไปนี้

1. ด้านการรักษาความสะอาด ประกอบด้วย

1.1 กิจกรรมประกวดห้องเรียนน่าอยู่

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดีที่มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองในการรักษาความสะอาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนา โรงเรียนให้เป็นสถานที่น่าอยู่ร่มรื่นมีสิ่งแวดล้อมที่ดีตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของสถานศึกษาปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักความสะอาดและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลทั่วไปมีบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวบุคคลที่เป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียนช่วยกันรักษาความสะอาดทุกสถานที่ในบริเวณ โรงเรียนด้วยความเต็มใจและความภาคภูมิใจในสถาบัน โดยให้นักเรียนทำกิจกรรมประกวดห้องเรียนน่าอยู่ทุกวันจันทร์ - วันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 07.00-16.00 น. เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2556 โดยคณะกรรมการจะตรวจห้องเรียนให้คะแนนตามรายการที่กำหนดดังนี้คือการรักษาความสะอาดภายในและภายนอกเช่นพื้นกระดานดำระเบียบและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของห้องเช่น โต๊ะเก้าอี้การจัดวางสมุดหรือหนังสือในห้องเรียนพร้อมทั้งการสร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนเช่นการจัดบอร์ดในกิจกรรมนี้หลังจากที่ได้ประเมินการจัดกิจกรรมทำให้แต่ละห้องได้หมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกัน ได้คะแนน โดยเรียงจากคะแนนมากไปหาน้อยแล้วเรียงลำดับเป็นชนะเลิศรองชนะเลิศอันดับ 1 และรองชนะเลิศอันดับ 2 ห้องเรียนที่ได้ที่ 1 คือห้องที่ได้คะแนนมากที่สุดทุกเดือนคือห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รองชนะเลิศอันดับ 1 คือห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และรองชนะเลิศอันดับ 2 คือห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผลการดำเนินงานและผลการประเมินกิจกรรมประกวดห้องเรียนน่าอยู่ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดในห้องเรียนมากขึ้นทุกคนรับผิดชอบแบ่งงานกันทำตามหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายนักเรียนตระหนักว่าหากไม่ทำความสะอาดห้องเรียนก็จะได้คะแนนน้อยกว่าห้องอื่นจึงทำให้นักเรียนในห้องเรียนแต่ละห้องร่วมกันทำความสะอาดห้องเรียนโดยไม่เกี่ยงงานเมื่อเพื่อน ไม่มาก็สามารถทำหน้าที่แทนกันได้ทำให้เกิดความรักในหมู่คณะมากยิ่งขึ้นเมื่อห้องเรียนของตนได้คะแนนมากนักเรียนในแต่ละห้องเกิดความภาคภูมิใจในการร่วมมือร่วมใจกันทำความสะอาดห้องเป็นอย่างมากนักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น มีความภูมิใจในตนเองที่มีส่วนร่วมในการทำความสะอาดห้องเรียน และบริเวณเขตพื้นที่รับผิดชอบ แต่ก็ยังมีนักเรียนบางคนที่เป็นส่วนน้อยยังไม่ให้ความร่วมมือในการทำความสะอาดบริเวณเขตพื้นที่รับผิดชอบ ทั้ง ๆ ที่มีคำสั่งแบ่งหน้าที่เวรประจำวันให้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ในการพัฒนาครั้งต่อไปควรมีการประชาสัมพันธ์ยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณอย่างต่อเนื่องน่าจะพัฒนาพฤติกรรมได้ดี

1.2 กิจกรรมประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ

กิจกรรมประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบมีการดำเนินการดังนี้มีเป้าหมายให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม ใช้ฝึกทักษะในการดำรงชีวิต ปลูกฝังสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนรักความสะอาด ความมีระเบียบ ความอดทน อดกลั้น การมีส่วนร่วมในการทำงาน สร้างความสามัคคีในหมู่คณะเพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและพัฒนาจิตสำนึกให้แก่นักเรียนกลุ่มผู้วิจัยได้ประชาสัมพันธ์โครงการให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ครูประจำชั้น ได้ประชุมนักเรียน ในชั้นของตนเกี่ยวกับกิจกรรมประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเป็นเวรดูแลเขตพื้นที่รับผิดชอบ ออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆกันหรือใกล้เคียงมีสถานที่และการรับผิดชอบดังนี้ 1) รับผิดชอบสวนหย่อมหน้าอาคาร และห้องน้ำด้านหลังอาคาร 2) รับผิดชอบหน้าเสาธง ด้านหน้า-หลังอาคาร และสวนสมุนไพร 3) รับผิดชอบด้านหน้าอาคาร 4) รับผิดชอบรอบอาคาร โรงฝึกงาน 5) รับผิดชอบหอประชุม และรอบบริเวณหอประชุม โดยให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายสลับหมุนเวียนกันรับผิดชอบจนครบทุกกลุ่มทุกเขตรับผิดชอบ แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบและประเมินผลอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

ผลจากการสัมภาษณ์นักเรียนและผู้ปกครองหลังจากการดำเนินกิจกรรมประกวดห้องเรียนน่าอยู่ และกิจกรรมประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยการสัมภาษณ์ สรุปรวบดังนี้

“... การประกวดห้องเรียนน่าอยู่ทำให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำความสะอาดมากขึ้นเพราะกลัวว่าห้องของตนเองจะได้คะแนนน้อยจึงร่วมมือกันทำความสะอาดห้อง โต๊ะเก้าอี้ กระดานดำและร่วมกันจัดบอร์ดต่างๆอย่างสวยงามเกิดการตระหนักในหน้าที่ของตนเอง สร้างนิสัยการรักความสะอาดให้มีขึ้นในห้องเรียนได้เป็นอย่างดี ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 28 สิงหาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“... กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ดีแม้จะเป็นการแข่งขันแต่นักเรียนทุกคนก็ไม่ย่อท้อช่วยกันทำความสะอาดมากขึ้นไม่เกี่ยงงานร่วมแรงร่วมใจกันดีมากหาวันไหนเพื่อนที่ต้องทำความสะอาดไม่ทำหน้าที่ตนหัวหน้าห้องสามารถตักเตือนให้ทำได้โดยที่ทุกคนยังเกิดความสามัคคีในห้องซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมจิตสำนึกของนักเรียนให้เกิดขึ้นได้ ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 28 สิงหาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“... ตอนเช้าเวรในแต่ละห้องจะมากันแต่เช้าเพื่อทำความสะอาดห้องเรียนพอลึกเรียนก็จะเก็บหนังสือและนำถังขยะไปเทตอนที่เข้านักเรียนจะไม่นำอาหารขึ้นมากินใน

ห้องเรียนและแบ่งหน้าที่กันทำ ได้เป็นอย่างดีนักเรียนเกิดความรักและห่วงใยในการทำ ความสะอาดห้องเรียนทุกคนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อห้องเรียนของตนเองสะอาด ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6, 28 สิงหาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“... กิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนเกิดความรักในห้องของตนเองไม่ใส่รองเท้าเข้าห้อง นำถังขยะไปเททุกวันอีกทั้งลบกระดานคำทำความสะอาดฝุ่นชอล์กในร่องกระดานทำความสะอาด ระเบียบไม่ทิ้งขยะไปทั่วเพราะกลัวห้องจะไม่สะอาดอีกทั้งยังช่วยกันรักษาทรัพย์สินของทาง โรงเรียน ได้เป็นอย่างดี ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 28 สิงหาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“... กิจกรรมนี้ปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักความสะอาดเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ บุคคลทั่วไปนักเรียนทุกคนช่วยกันรักษาความสะอาดทุกสถานที่ในบริเวณโรงเรียนด้วยความ เต็มใจเกิดความภาคภูมิใจในโรงเรียนของตนเองและทำให้ครูได้เห็นเด่นชัดอีกประการคือ ความสามัคคีที่เกิดขึ้นในระหว่างการจัดกิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการแข่งขันครั้ง นี้ทำให้ได้ประโยชน์หลายด้านมาก ๆ ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 28 สิงหาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...เพื่อน ๆ น้อง ๆ นักเรียนมีความสนใจชอบกิจกรรมนี้มากเพราะทำให้เกิดการพัฒนาและการทำความสะอาดในห้องเรียนทำให้โรงเรียนน่าอยู่มากยิ่งขึ้น ...”

(นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6, 28 สิงหาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...การจัดกิจกรรมประกวดห้องเรียนน่าอยู่ช่วยให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและความสามัคคีเกิดขึ้นในระหว่างการจัดกิจกรรม.... ”

(นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 28 สิงหาคม 2556 : สัมภาษณ์)

จากข้อมูลดังกล่าวพบว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น มีความภูมิใจในตนเองที่มีส่วนร่วมในการทำ ความสะอาดห้องเรียน และบริเวณ เขตพื้นที่รับผิดชอบ แต่ก็ยังมีนักเรียนบางคนที่เป็นส่วนน้อยยังไม่ให้ความร่วมมือในการทำ ความสะอาดบริเวณเขตพื้นที่รับผิดชอบ

ผลจากการดำเนินกิจกรรมประกวดห้องเรียนน่าอยู่ และกิจกรรมประกวดเขตพื้นที่ รับผิดชอบ โดยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายว่ามีการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้ รับผิดชอบนักเรียนแต่ละชั้นมีความกระตือรือร้นในการที่จะช่วยกันทำความสะอาดบริเวณที่ได้ รับผิดชอบมา โรงเรียนแต่เช้าเพื่อช่วยกันทำความสะอาดอย่างขยันขันแข็งนักเรียนส่วนมาก

กระตือรือร้นมีความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายดังตารางประเมินการจัดกิจกรรม
ในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการประเมินการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาด
ห้องเรียนและบริเวณ โรงเรียน

ข้อ	พฤติกรรมจิตสาธารณะด้านการรักษาความสะอาด	ระดับพฤติกรรมที่แสดงออก		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1.	นักเรียนทำความสะอาดห้องเรียนตามเวรประจำวันของตนเอง	4.57	0.29	มาก
2.	นักเรียนทำความสะอาดเขตพื้นที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย	3.97	0.25	มาก
3.	นักเรียนทำความสะอาดห้องปฏิบัติการห้องพักครูห้องประชุมหรือห้องอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย	3.16	0.37	มาก
4.	เมื่อใช้ห้องน้ำแล้วนักเรียนรดน้ำทำความสะอาด	3.94	0.34	มาก
5.	นักเรียนช่วยกันตัดตกแต่งกิ่งไม้และดูแลความสะอาดสวนหย่อมของโรงเรียน	3.91	0.36	มาก
6.	นักเรียนทิ้งขยะลงถังขยะ	3.66	0.20	มาก
7.	เมื่อเห็นขยะตามบริเวณต่าง ๆ นักเรียนจะเก็บใส่ถังขยะทันที	4.62	0.31	มากที่สุด
8.	เมื่อเห็นเพื่อนนักเรียนคนอื่นทิ้งขยะไม่เป็นที่นักเรียนจะตักเตือนเพื่อน	3.58	0.24	มาก
9.	นักเรียนเคยคัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้งในถังขยะ	4.21	0.23	มาก
10.	นักเรียนจะเก็บขยะที่ทิ้งเกลื่อนตามถนนหรือในเขตชุมชน	3.93	0.28	มาก
โดยรวม		2.91	4.04	มาก

จากตารางที่ 7 ผลการประเมินการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนพบว่า นักเรียนโรงเรียนโพธิ์นิมิตอนุเคราะห์ มีพฤติกรรมที่แสดงออกด้านการรักษาความสะอาดเมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมพบว่าพฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งมีการพัฒนาดีขึ้นมากที่สุด 3 ลำดับ คือ เมื่อเห็นขยะตามบริเวณต่าง ๆ นักเรียนจะเก็บใส่ถังขยะทันที ($\bar{X} = 4.62$) รองลงมาคือนักเรียนทำความสะอาดห้องเรียนตามเวรประจำวันของตนเองนักเรียนทำความสะอาดเขตพื้นที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.57$) นักเรียนแยกขยะก่อนนำไปทิ้งในถังขยะ ($\bar{X} = 4.21$) อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก 9 ข้อ และรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก

2. ด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม ประกอบด้วย

กิจกรรมรู้จักใช้ รู้จักเก็บ

เป็นกิจกรรมที่สร้างความตระหนักในการมีความรักมีความสามัคคีรู้จักเห็นอกเห็นใจรู้จักเอื้ออาทรต่อกันรอบข้างให้มีความสุขและช่วยเหลือสังคมได้อย่างเหมาะสมเมื่อมีโอกาสมีความตระหนักในการเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตนเองและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นสามารถใช้ของส่วนรวมด้วยตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดดำเนินกิจกรรมระหว่างวันที่ 5 สิงหาคม 2556 – 5 กันยายน 2556 เวลา 07.30 น. – 08.00 น. โดยมีครูผู้ร่วมวิจัยและคณะกรรมการนักเรียนสังเกตพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับพัฒนาการจิตสาธารณะด้านการบำเพ็ญประโยชน์และการเคารพสิทธิการใช้ของผู้อื่นเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินกิจกรรมผู้วิจัยผู้ร่วมวิจัยคัดเลือกนักเรียนที่ปฏิบัติตนได้ตามตัวบ่งชี้มากที่สุด 20 คนทำการมอบรางวัลในวันสิ้นสุดกิจกรรมช่วงเวลา 08.00 น. – 08.30 น. กล่าวชมเชยที่หน้าเสาธงและประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้ทราบผ่านระบบเสียงตามสายของโรงเรียนผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดระยะเวลาดำเนินกิจกรรมจากแบบสังเกตแบบสัมภาษณ์และแบบประเมินมีผู้เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ได้แก่ผู้วิจัยผู้ร่วมซึ่งปรากฏ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์และการสังเกตดังนี้

“... กิจกรรมบันทึกความดีทำให้นักเรียนได้ทักษะในการจดบันทึกและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของทางโรงเรียนนักเรียนเกิดจิตสำนึกด้านจิตสาธารณะในการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่4, 1 กันยายน 2556 : สัมภาษณ์)

“... กิจกรรมนี้ส่งเสริมให้นักเรียนคิดดีทำดีเกิดจิตสาธารณะในการรักและหวงแหนสาธารณะสมบัติของโรงเรียนให้ได้ใช้ต่อไปได้นานๆแม้บางเรื่องจะไม่เกี่ยวกับตนเอง

นักเรียนบางคนก็สามารถทำได้อย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยเป็นเรื่องที่น่าชื่นชมอย่างมาก ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่5, 1 กันยายน 2556 : สัมภาษณ์)

“... ตอนเย็นนักเรียนก็จะช่วยกันปิดไฟปิดพัดลมห้องต่างๆที่เปิดทิ้งไว้และเก็บขยะตามที่ต่างๆที่พบเห็นด้วยจิตอาสาอีกทั้งยังช่วยครูถือสิ่งของเป็นภาพที่หาดูได้ยากแต่การพัฒนาในครั้งนี้ถือได้ว่าประสบผลสำเร็จไปอีกขั้นในการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในครั้งนี้...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่6, 1 กันยายน2556 : สัมภาษณ์)

“... เราควรส่งเสริมกิจกรรมอย่างนี้ให้มีต่อไปเพราะเป็นกิจกรรมที่ดีที่ควรรักษาไว้ให้มีต่อไปเพราะทำให้นักเรียนของเราดูน่ารักขึ้นมาก ...”

(ผู้ปกครองนักเรียน, 1 กันยายน 2556 : สัมภาษณ์)

“... นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของทาง โรงเรียนอีกทั้งยังช่วยกันเก็บกวาดขยะในห้องเรียนร่วมกันรักษาลิ่งของภายในห้องเรียนลดปริมาณขยะที่มีให้เหลือน้อยมีจิตอาสาในการช่วยงานครูเป็นภาพที่น่าประทับใจแก่ผู้พบเห็นได้ชื่นชมนักเรียน โรงเรียนนี้ ...”

(ผู้ปกครองนักเรียน, 1 กันยายน 2556 : สัมภาษณ์)

จากข้อมูลดังกล่าวพบว่านักเรียนใส่ใจในกิจกรรมและจดบันทึกความดีของตนเอง อีกทั้งยังให้ความร่วมมือและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของทาง โรงเรียนเป็นอย่างดีแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมบันทึกความดีประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในด้านต่าง ๆ จะเป็นนิสัยที่ดีติดตัวนักเรียนตลอดไปดังตารางประเมินการจัดกิจกรรมในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการประเมินการพัฒนาจิตสาธารณะนักเรียนด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม

ข้อ	พฤติกรรมจิตสาธารณะ ด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม	ระดับพฤติกรรมที่แสดงออก		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1.	นักเรียนใช้อุปกรณ์กีฬาของโรงเรียนแล้วส่งคืนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาพลศึกษา	3.01	0.30	มาก

ข้อ	พฤติกรรมจิตสาธารณะ ด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม	ระดับพฤติกรรมที่แสดงออก		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
2.	นักเรียนใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์อย่างประหยัดและทะนุถนอม	4.31	0.24	มาก
3.	นักเรียนใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์แล้วเก็บเข้าที่เดิม	4.79	0.36	มาก
4.	นักเรียนใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แล้วปิดไฟและปิดเครื่องทุกครั้ง	4.34	0.28	มาก
5.	นักเรียนใช้ไม้กวาดที่ตักขยะและอุปกรณ์ทำความสะอาดต่างๆแล้วเก็บเข้าที่เดิม	4.21	0.31	มาก
6.	นักเรียนเคยแบ่งปันสิ่งของที่เป็นของส่วนรวมให้คนอื่นใช้ด้วยกัน	4.13	0.25	มาก
7.	นักเรียนเคยซ่อมแซมอุปกรณ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ชำรุดเสียหายให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้	4.16	0.23	มาก
8.	นักเรียนเคยยืมอุปกรณ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนไปใช้หรือไปเล่นที่บ้านแล้วนำกลับมาส่งคืน	3.78	0.36	มาก
9.	นักเรียนเคยดูแลหรือซ่อมแซมโต๊ะเก้าอี้ให้มีสภาพที่ใช้การได้ดีทุกครั้งที่พบเห็น	3.19	0.33	มาก
10.	นักเรียนได้ช่วยเหลือทางโรงเรียนในการพัฒนาเช่นการทาสีอาคารเรียนใหม่หรือพัฒนาด้านอื่น ๆ	4.22	0.23	มาก
	โดยรวม	4.05	0.21	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่าการสังเกตพฤติกรรมจิตสาธารณะรายบุคคลของนักเรียนด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมในวิสัยที่ตนเองสามารถกระทำได้ พบว่า นักเรียนโรงเรียนโพธิ์สามต้น อุนคระหะมีพฤติกรรมที่แสดงออก รายด้าน 3 ลำดับแรก คือ นักเรียนใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์แล้วเก็บเข้าที่เดิม ($\bar{X} = 4.79$) นักเรียนใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แล้วปิดไฟและปิดเครื่องทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.34$) นักเรียนใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์อย่างประหยัดและทะนุถนอม ($\bar{X} = 4.31$) รวมทุกข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ

3. ด้านการเสี่ยสละเพื่อส่วนรวม ประกอบด้วย

กิจกรรมบันทึกความดี

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนคิดดีทำดีเกิดจิตสาธารณะ ดำเนินการโดยครูที่ปรึกษาได้ให้นักเรียนบันทึกความดีที่ตนเองได้กระทำตามภารกิจที่นักเรียนได้กระทำเบื้องต้นที่ควรกระทำเป็นประจำอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นนอนจนกระทั่งเข้านอนทำงานกลายเป็นปกตินิสัย เพื่อฝึกคุณธรรมพื้นฐานของการเป็นผู้นำนั้นก็คือวินัยขยันอดทนบันทึกงานสร้างสรรค์สังคม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการช่วยเหลือสังคมบันทึกการไปวัดในวันพระหรือในวันหยุดธรรมนิยมปฏิบัติของชาวพุทธจากผลการดำเนินงานพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปจากเดิมคือมีวินัยขยันช่วยเหลือซึ่งกันและกันไม่ว่าจะเป็นการรักษาความสะอาดในห้องเรียนการรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม การช่วยเหลือสังคม

ผลการดำเนินงานพบว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความตระหนักรู้และมีพฤติกรรมรักษาสิ่งแวดล้อมไม่ทิ้งขยะเลอะเทอะดูแลสนามหญ้าสวนหย่อมช่วยกันปลูกต้นไม้ด้วยความสนุกสนานลบลรอยขีดบนโต๊ะเรียนฝาผนังไม่ขีดเขียนข้อความสกปรกเลอะเทอะในที่ๆไม่ควรไม่ทำลายสาธารณะสมบัติหรือสมบัติของทางราชการช่วยกันบำรุงรักษาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีสภาพดีโดยถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการปกป้องดูแลรักษาสาธารณสมบัติมีความกล้าที่จะอาสาทำหน้าที่เพื่อรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนเองสามารถทำได้ทุกๆครั้งที่มีโอกาสเห็นความสกปรกของห้องเรียนห้องน้ำห้องส้วมโรงอาหารที่แปลงพันดังเก็บน้ำฝนบริเวณโรงเรียนรวมทั้งอุปกรณ์การเรียนอุปกรณ์กีฬาอุปกรณ์ทำความสะอาดต่างๆว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองที่จะเสี่ยสละเวลาเพื่อดูแลสิ่งของเหล่านั้นรายละเอียดการประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสาธารณะดังข้อมูลการสัมภาษณ์และการสังเกตดังนี้

“... นักเรียนกลุ่มเป้าหมายปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อทำให้ส่วนร่วมมีสิ่งแวดล้อมที่ดีถือเป็นหน้าที่ของตนที่จะช่วยกันดูแลรักษาของส่วนรวม ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่4, 1 กันยายน 2556 : สัมภาษณ์)

“... พฤติกรรมบ่งชี้ด้านการรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนห้องน้ำห้องส้วมส่วนใหญ่มีครบแต่มีบางอย่างยังไม่ครบจึงต้องพัฒนาคนที่เหลือต่อไป ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่5, 1 กันยายน 2556 : สัมภาษณ์)

“... จากการได้สังเกตพฤติกรรมการทำความสะอาดของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความรับผิดชอบมากขึ้นทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ดี ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่6, 1 กันยายน 2556 : สัมภาษณ์)

“... พวกเราอยากให้โรงเรียนสะอาดเพราะจะได้ไม่มีกลิ่นเหม็นเสียสมาธิในเวลาเรียนสิ่งสกปรกจะนำเชื้อโรคมาสู่เรา ...”

(นักเรียนกลุ่มเป้าหมายป.4. 1 กันยายน 2556 :การสัมภาษณ์)

“... จากการสังเกตกลุ่มเป้าหมายเมื่อได้มาทำงานร่วมกันรู้จักเอื้ออาทรกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ...”

(คณะกรรมการนักเรียน. 1 กันยายน 2556 :การสัมภาษณ์)

จากการสังเกตโดยผู้วิจัยพบว่ากลุ่มเป้าหมายนักเรียนชั้น ป.4 (เด็กชายวุฒิชัย, เด็กหญิงกรพรรณ, เด็กหญิงสุนิสา) กลุ่มเป้าหมาย ป.5 (เด็กหญิงปัทสสร, เด็กหญิงชานิดา) และกลุ่มเป้าหมาย ป.6 (เด็กหญิงการะเกด, เด็กหญิงวิชุดา) มีพัฒนาการด้านจิตสาธารณะทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวมเสียสละเวลาทำงานให้ส่วนรวมมากขึ้น

ผลการพัฒนากลยุทธ์โดยใช้กิจกรรมในลักษณะโครงการพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4-6 โรงเรียน โพนสิมอนุเคราะห์มีการพัฒนาการมีจิตสาธารณะทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ด้านการดูแลรักษาความสะอาดด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมและด้านการเสียสละเพื่อส่วนรวมโดยผู้วิจัยได้ทำการประเมินหลังการจัดกิจกรรมในลักษณะโครงการโดยวิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนสัมภาษณ์และการใช้แบบประเมินจิตสาธารณะของนักเรียนปรากฏดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการประเมินการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนด้านการเสียสละเพื่อส่วนรวม

ข้อ	พฤติกรรมจิตสาธารณะด้านการเสียสละเพื่อส่วนรวม	ระดับพฤติกรรมที่แสดงออก		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1.	นักเรียนแบ่งปันสิ่งของเครื่องใช้ที่เป็นอุปกรณ์ของโรงเรียนให้คนอื่น ๆ ได้ใช้	3.94	0.34	มาก
2.	นักเรียนรู้จักแบ่งปันสิ่งของของตนมีให้กับเพื่อนๆ ในห้องใช้ด้วย	3.16	0.37	มาก
3.	นักเรียนเสียสละแรงกายให้ทางโรงเรียนทุกครั้งเมื่อทางโรงเรียนขอความร่วมมือ	3.97	0.25	มาก

ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี และผลจากการจัดกิจกรรมยกย่องนักเรียนผู้มีพฤติกรรมสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อน ๆ ในแต่ละสัปดาห์ได้สามารถกระตุ้นให้นักเรียนส่วนหนึ่งมีความกระตือรือร้นและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมมากขึ้น เป็นผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะดีขึ้น

ตารางที่ 11 ผลการประเมินพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะของนักเรียน ก่อน – หลังพัฒนา

ข้อ	พฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ	ระดับพฤติกรรมที่แสดงออก	
		\bar{X} (ก่อน)	\bar{X} (หลัง)
1.	ด้านการดูแลรักษาความสะอาด		
	1.1 นักเรียนทำความสะอาดห้องเรียนตามเวรประจำวันของตนเอง	2.98	4.57
	1.2 นักเรียนทำความสะอาดเขตพื้นที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย	2.08	3.97
	1.3 นักเรียนทำความสะอาดห้องปฏิบัติการห้องพัสดุห้องประชุมหรือห้องอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย	2.38	3.16
	1.4 เมื่อใช้ห้องน้ำแล้วนักเรียนรดน้ำทำความสะอาด	3.19	3.94
	1.5 นักเรียนช่วยกันตัดตกแต่งกิ่งไม้และดูแลความสะอาดสวนหย่อมของโรงเรียน	2.19	3.91
	1.6 นักเรียนทิ้งขยะลงถังขยะ	2.73	3.66
	1.7 เมื่อเห็นขยะตามบริเวณต่าง ๆ นักเรียนจะเก็บใส่ถังขยะทันที	2.21	4.62
	1.8 เมื่อเห็นเพื่อนนักเรียนคนอื่นทิ้งขยะไม่เป็นที่นักเรียนจะตักเตือนเพื่อน	1.98	3.58
	1.9 นักเรียนเคยมีการคัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง	2.79	4.21
	1.10 นักเรียนจะเก็บขยะที่ทิ้งเกลื่อนตามถนนหรือในเขตชุมชน	1.92	3.93
	โดยรวม	2.45	4.04

ข้อ	พฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ	ระดับพฤติกรรม ที่แสดงออก	
		\bar{X} (ก่อน)	\bar{X} (หลัง)
2.	<p>ด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินบัติของส่วนรวม</p> <p>1.1 นักเรียนใช้อุปกรณ์กีฬาของโรงเรียนแล้วส่งคืนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาพลศึกษา</p> <p>1.2 นักเรียนใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์อย่างประหยัดและทะนุถนอม</p> <p>1.3 นักเรียนใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์แล้วเก็บเข้าที่เดิม</p> <p>1.4 นักเรียนใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แล้วปิดไฟและปิดเครื่องทุกครั้ง</p> <p>1.5 นักเรียนใช้ไม้กวาดที่ตักขยะและอุปกรณ์ทำความสะอาดต่าง ๆ แล้วเก็บเข้าที่เดิม</p> <p>1.6 นักเรียนเคยแบ่งปันสิ่งของที่เป็นของส่วนรวมให้คนอื่นใช้ด้วยกัน</p> <p>1.7 นักเรียนเคยซ่อมแซมอุปกรณ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ชำรุดเสียหายให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้</p> <p>1.8 นักเรียนเคยยืมอุปกรณ์ต่างๆของโรงเรียนไปใช้หรือไปเล่นที่บ้านแล้วนำกลับมาส่งคืน</p> <p>1.9 นักเรียนเคยดูแลหรือซ่อมแซม โต๊ะเก้าอี้ให้มีสภาพที่ใช้การได้ดีทุกครั้งที่พบเห็น</p> <p>1.10 นักเรียนได้ช่วยเหลือทางโรงเรียนในการพัฒนาเช่นการทำสีอาคารเรียนใหม่หรือพัฒนาด้านอื่น ๆ</p>	<p>3.0</p> <p>2.93</p> <p>2.91</p> <p>2.73</p> <p>2.19</p> <p>2.75</p> <p>3.47</p> <p>2.79</p> <p>2.91</p> <p>1.81</p>	<p>3.01</p> <p>4.31</p> <p>4.79</p> <p>4.34</p> <p>4.21</p> <p>4.13</p> <p>4.16</p> <p>3.78</p> <p>3.19</p> <p>4.22</p>
	โดยรวม	2.91	4.05
3.	<p>ด้านการเสียสละเพื่อส่วนรวม</p> <p>1.1 นักเรียนแบ่งปันสิ่งของเครื่องใช้ที่เป็นอุปกรณ์ของโรงเรียนให้คนอื่น ๆ ได้ใช้</p> <p>1.2 นักเรียนรู้จักแบ่งปันสิ่งของที่ดีตนมีให้กับเพื่อนๆ ในห้องใช้ด้วย</p> <p>1.3 นักเรียนเสียสละแรงกายให้ทางโรงเรียนทุกครั้งเมื่อทางโรงเรียนขอความร่วมมือ</p>	<p>2.76</p> <p>2.57</p> <p>1.60</p>	<p>3.94</p> <p>3.16</p> <p>3.97</p>

ข้อ	พฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ	ระดับพฤติกรรม ที่แสดงออก	
		\bar{X} (ก่อน)	\bar{X} (หลัง)
1.4	นักเรียนเสียสละกำลังทรัพย์แก่ทางโรงเรียนทุกครั้งเมื่อทางโรงเรียนขอความร่วมมือ	1.29	3.94
1.5	นักเรียนยินดีที่จะนำความรู้ความสามารถมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนและสังคม	2.60	3.66
1.6	นักเรียนจะรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมของโรงเรียนเสมอ	1.45	3.91
1.7	นักเรียนสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ต่าง ๆ ในโรงเรียนและสังคม	2.07	4.04
1.8	นักเรียนให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นอย่างดี	1.85	4.57
1.9	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนและพัฒนาชุมชนทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรม	2.79	4.21
1.10	นักเรียนยินดีให้ความช่วยเหลือในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	1.94	3.93
โดยรวม		2.91	3.58

จากตารางที่ 11 พบว่าพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนด้านการดูแลรักษาความสะอาด ก่อนดำเนินการมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.45$) หลังดำเนินการมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.04$) แสดงว่าการดำเนินการหลังการพัฒนาการดำเนินงานการพัฒนานักเรียนด้านจิตสาธารณะหลังการดำเนินการสูงกว่าก่อนการดำเนินการพัฒนาจิตสาธารณะจากการเปรียบเทียบการประเมินพฤติกรรมการพัฒนาการดำเนินงานการพัฒนานักเรียนด้านจิตสาธารณะ โดยเปรียบเทียบก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนาพบว่าการพัฒนาหลังเรียนมีการพัฒนามากกว่าก่อนการพัฒนา และด้านที่พัฒนามากที่สุดคือ เมื่อเห็นขยะตามบริเวณต่าง ๆ นักเรียนจะเก็บใส่ถังขยะทันที ($\bar{X} = 4.62$) รองลงมาคือ นักเรียนทำความสะอาดห้องเรียนตามเวรประจำวันของตนเอง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.57$) และ นักเรียนเคยมีการคัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.21$) พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม ก่อน

ดำเนินการมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.91$) หลังดำเนินการมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.05$) แสดงว่าการดำเนินการหลังการพัฒนาการดำเนินงานการพัฒนานักเรียนด้านจิตสาธารณะหลังการดำเนินการสูงกว่าก่อนการดำเนินการพัฒนาจิตสาธารณะจากการเปรียบเทียบการประเมินพฤติกรรมการพัฒนาการดำเนินงานการพัฒนานักเรียนด้านจิตสาธารณะ โดยเปรียบเทียบก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนาพบว่าการพัฒนาหลังเรียนมีการพัฒนามากกว่าก่อนการพัฒนาและด้านที่พัฒนามากที่สุดคือ นักเรียนใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์แล้วเก็บเข้าที่เดิม ($\bar{X} = 4.79$) รองลงมาคือ นักเรียนใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แล้วปิดไฟและปิดเครื่องทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.34$) และนักเรียนได้ช่วยเหลือทางโรงเรียนในการพัฒนาเช่นการทำสื่อการเรียนใหม่หรือพัฒนาด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.22$) และพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนด้านการเสียสละเพื่อส่วนรวม ก่อนดำเนินการมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.97$) หลังดำเนินการมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.58$) แสดงว่าการดำเนินการหลังการพัฒนาการดำเนินงานการพัฒนานักเรียนด้านจิตสาธารณะหลังการดำเนินการสูงกว่าก่อนการดำเนินการพัฒนาจิตสาธารณะจากการเปรียบเทียบการประเมินพฤติกรรมการพัฒนาการดำเนินงานการพัฒนานักเรียนด้านจิตสาธารณะ โดยเปรียบเทียบก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนาพบว่าการพัฒนาหลังเรียนมีการพัฒนามากกว่าก่อนการพัฒนาและด้านที่พัฒนามากที่สุดคือนักเรียนให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.57$) รองลงมาคือนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนและพัฒนาชุมชนทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 4.21$) และนักเรียนสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ต่าง ๆ ในโรงเรียนและสังคม ($\bar{X} = 4.04$)

สรุปผลการประเมินการพัฒนาจิตสาธารณะของโรงเรียนโพธิสมภรณ์
อนุเคราะห์พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการพัฒนาดีขึ้นในทุกด้าน โดยส่วนมากนักเรียนจะให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดีเป็นผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะดีขึ้น

4. การสะท้อนผล (Action)

จากผลการพัฒนานักเรียนด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนโพธิสมภรณ์
อนุเคราะห์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยการดำเนินกิจกรรมผู้วิจัยได้จัดการสะท้อนผลการพัฒนาโดยการสนทนากลุ่ม ณ ห้องประชุมโรงเรียนโพธิสมภรณ์
อนุเคราะห์ตำบลห้วยน้ำคำ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ มีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้แก่
ผู้บริหารสถานศึกษา และครูรวมทั้งสิ้น 6 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสนทนากลุ่ม ผลการ
สนทนากลุ่มมีประเด็นดังนี้

1. ด้านกิจกรรมการพัฒนา

ผลการพัฒนานักเรียนด้านจิตสาธารณะตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยใช้กลยุทธ์การพัฒนานักเรียนด้านจิตสาธารณะคือการสนทนากลุ่มและกลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนานักเรียนด้านจิตสาธารณะของนักเรียนประกอบด้วย 4 กิจกรรมคือกิจกรรมประกวดห้องเรียนนำอยู่กิจกรรมประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบกิจกรรมบันทึกความดีและกิจกรรมรู้จักใช้รู้จักเก็บเพื่อให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองให้เป็นผู้มีพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะโดยเน้นการพัฒนา 3 ด้านคือด้านการดูแลรักษาความสะอาดด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติและด้านการเสียสละเพื่อส่วนรวมดังข้อสรุปของแต่ละกิจกรรม ดังนี้

1.1 กิจกรรมประกวดห้องเรียนนำอยู่เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดีที่มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองในการรักษาความสะอาดรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอีกทั้งการมุ่งเน้นให้นักเรียนมีระเบียบวินัยมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นสถานที่น่าอยู่ร่มรื่นมีสิ่งแวดล้อมที่ดีตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของสถานศึกษาปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักความสะอาดและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลทั่วไป

ดังคำสัมภาษณ์หลังการจัดกิจกรรมต่อไปนี้

“...กิจกรรมสร้างความตระหนักทำให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการที่จะพัฒนาจิตสาธารณะด้านการรักษาความสะอาดที่ชัดเจนขึ้นนักเรียนได้รับรู้ถึงวิธีการและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจมีความรับผิดชอบมากกว่าเดิมช่วยจัดห้องเรียนสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยโต๊ะเก้าอี้พื้นห้องถึงขยะให้จัดเป็นระเบียบเรียบร้อย...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 29 สิงหาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“... จากการได้สังเกตพฤติกรรมการทำความสะอาดของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความรับผิดชอบมากขึ้นทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ดี ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 29 สิงหาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...นักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้พยายามรักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนใช้ของส่วนรวมแล้วพยายามเก็บเข้าที่เดิมทิ้งขยะถูกที่...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6, 29 สิงหาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“... หนูเห็นว่าการรักษาความสะอาดเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ทั้งต่อตัวหนูและส่วนรวมมันจะช่วยให้เรามีห้องเรียนและโรงเรียนที่สะอาดสดใสอยู่เสมอ ...”

(นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ปร.4, 29 สิงหาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“... พวกผมทุกคนเห็นว่าการรักษาความสะอาดเป็นสิ่งที่ดีที่จะทำให้นักเรียนได้รู้จักรักษาความสะอาดห้องเรียนบริเวณโรงเรียนร่วมไปถึงร่างกายเครื่องแต่งกายด้วยตัวเอง นักเรียนจะได้นำไปปฏิบัติที่บ้านได้โดยไม่ต้องให้พ่อแม่ทำให้...”

(นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ป.5, 29 สิงหาคม 2556 : สัมภาษณ์)

1.2 กิจกรรมประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบเป็นกิจกรรมที่ทางโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดีมีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองในการรักษาความสะอาดรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอีกทั้งการมุ่งเน้นให้นักเรียนมีระเบียบวินัยมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นสถานที่น่าอยู่ร่มรื่นมีสิ่งแวดล้อมที่ดีตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของสถานศึกษาปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักความสะอาดและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลทั่วไป

ดังคำสัมภาษณ์หลังการจัดกิจกรรมต่อไปนี้

“...หลังจากจัดกิจกรรมประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ แล้วสังเกตการทำงานของ แต่ละกลุ่ม นักเรียนนัดหมายนำอุปกรณ์ทำความสะอาดมาช่วยกันทำช่วยกันรดน้ำต้นไม้ ดูแลสวนหย่อม ปรับภูมิทัศน์ให้สวยงามขึ้น.....”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 29 สิงหาคม 2556 : แบบสัมภาษณ์)

“... การแบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อรับผิดชอบทำความสะอาดทำให้นักเรียนปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่และทำความสะอาดบริเวณที่รับผิดชอบได้สะอาดเรียบร้อยดี ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 29 สิงหาคม 2556 : แบบสัมภาษณ์)

“... โรงเรียนมีความสะอาดเรียบร้อยดี นักเรียนมีความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานดีขึ้นมาช่วยกันทำความสะอาดมากขึ้น....”

(ผู้ปกครอง, 30 สิงหาคม 2556 : แบบสัมภาษณ์)

“ กิจกรรมประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ ทำให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีจะเห็นได้ว่าสวนหย่อมมีการปรับภูมิทัศน์ให้สวยงามขึ้น

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6, 28 สิงหาคม 2556 : แบบสัมภาษณ์)

1.3 กิจกรรมบันทึกความดีกิจกรรมที่ทางโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนมีให้นักเรียนบันทึกความดีที่ตนเองได้กระทำตามภารกิจที่นักเรียนได้กระทำเบื้องต้นที่ควรกระทำเป็นประจำอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นนอนจนกระทั่งเข้าอนทำงานกลายเป็นปกตินิสัยเพื่อฝึกคุณธรรมพื้นฐานของการเป็นผู้นำนั่นก็คือวินัยขยันอดทนบันทึกงานสร้างสรรค์สังคมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการช่วยเหลือสังคมดังคำสัมภาษณ์หลังการจัดกิจกรรมต่อไปนี้

“...รู้สึกว่าการทำกิจกรรมเพื่อสังคมไม่ใช่เรื่องยากอย่างที่คิดแถมยังได้รับประโยชน์สนุกและได้ฝึกตนเองให้มีความรับผิดชอบและที่สำคัญมีความคิดว่าการดูแลรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมการประหยัดพลังงานการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปันหรือให้ความช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนหรือขาดแคลนตามกำลังความสามารถของเราเป็นความสุขและเป็นหน้าที่ของเราทุกคนที่ต้องให้ความสำคัญในการให้ความร่วมมือและเอาใจใส่สังคม...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่4, 28 สิงหาคม 2556 : แบบสัมภาษณ์)

“...นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมดีขึ้นมากเอาใจใส่และกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมไม่หลบหลีกหรือเกี่ยงกันทำเหมือนแต่ก่อนและไม่ต้องคอยบอกคอยเตือนทำเองด้วยความเต็มใจและบางคนก็อาสาทำเองดีมาก...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่5, 28 สิงหาคม 2556 : แบบสัมภาษณ์)

“...นักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจและให้ความร่วมมือดีมากรู้จักการช่วยเหลือสังคมแต่ก็ยังมีนะบางคนที่ยังเกี่ยงให้เพื่อนทำโดยอ้างว่าตัวเองนั่งอยู่ไกลบ้างไม่สะดวกบ้างแล้วก็ลืมบ้างซึ่งต้องคอยกำกับติดตามดูแลอย่างใกล้ชิดแต่ก็ดีกว่าเมื่อก่อนที่ต้องคอยบอกคอยเตือนกันเป็นประจำ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่6, 28 สิงหาคม 2556 : แบบสัมภาษณ์)

“...เพื่อน ๆ ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมดีการช่วยเหลือสังคม...”

(นักเรียนกลุ่มเป้าหมายป.5, 29 สิงหาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...นักเรียนส่วนใหญ่อาสาช่วยงานครูด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน...”

(นักเรียนกลุ่มเป้าหมายป.6, 29 สิงหาคม 2556 : สัมภาษณ์)

1.4 กิจกรรมรู้จักใช้รู้จักเก็บเพื่อสร้างความตระหนักในการมีความรักมีความสามัคคีรู้จักเห็นอกเห็นใจรู้จักเอื้ออาทรต่อคนรอบข้างให้มีความสุขและช่วยเหลือสังคมได้อย่างเหมาะสมเมื่อมีโอกาสมีความตระหนักในการเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตนเองดังคำสัมภาษณ์หลังการจัดกิจกรรมต่อไปนี้

“...หลังจากจัดกิจกรรมรู้จักใช้รู้จักเก็บสังเกตเห็นนักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจและให้ความร่วมมือดีในการใช้โต๊ะเก้าอี้ประตูหน้าต่างไม่กวาดถึงขยะดีขึ้นการพูดเขียนกระแทกลดลงรู้สึกมีระดับระวังขึ้นกว่าแต่ก่อนแต่ก็ยังมีบางคนที่ยังคงมีพฤติกรรมเดิม ๆ อยู่โดยอ้างว่าลืมบ้างซึ่งต้องคอยกำกับติดตามดูแลอย่างใกล้ชิดแต่ก็ดีกว่าเมื่อก่อนที่ต้องคอยบอกคอยเตือนกันเป็นประจำ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่4, 28 สิงหาคม 2556 : แบบสัมภาษณ์)

“...นักเรียนมีการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสมบัติส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของโรงเรียนเช่น ไม้กวาด ไม้ถูพื้นถังขยะ อุปกรณ์กีฬา อุปกรณ์การเรียนวัดได้จากนักเรียนช่วยกันดูแลรักษาของส่วนรวมใช้ของส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่5, 28 สิงหาคม 2556 : แบบสัมภาษณ์)

“...มีลักษณะการใช้ของส่วนรวมรู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดและทะนุถนอมนักเรียนกลุ่มเป้าหมายถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้โดยการสังเกตพฤติกรรมจากการทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวมการกล้ารับอาสาคือจะเสียสละเวลาทำงานรักษาสมบัติของส่วนรวมหรือทำบางอย่างเพื่อส่วนรวมการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของห้องเรียนและโรงเรียนเช่นการใช้ อุปกรณ์การเรียนการใช้ห้องสมุดการยืมหนังสือในห้องสมุดการใช้ห้องคอมพิวเตอร์การใช้ ก้อนน้ำในช่วงเวลาแปร่งพื้นการใช้ห้องน้ำห้องส้วมวัดได้จากการไม่ยึดของส่วนรวมมาเป็นของตนและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นสามารถใช้ของส่วนรวมได้”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่6, 28 สิงหาคม 2556 : แบบสัมภาษณ์)

2. ด้านข้อเสนอแนะในการพัฒนา

2.1 ครูผู้สอนแต่ละคนควรมีการขยายผลไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียนโดยตรง และดำเนินการทั้งสองภาคเรียนเพื่อทราบผลของการปฏิบัติโดยภาพรวมตลอดปีการศึกษา

2.2 โรงเรียนควรกำหนดแนวทางการดำเนินงานเป็นนโยบายและแผนปฏิบัติการไว้ อย่างชัดเจนเกี่ยวกับการพัฒนานักเรียนด้านจิตสาธารณะเพื่อให้ครูผู้สอนแต่ละคนได้นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา

2.3 โรงเรียนควรประเมินผลการประเมินงานตามกิจกรรมการพัฒนานักเรียนด้านจิตสาธารณะ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อจะได้ทราบผลการพัฒนาและนำข้อมูลไปสู่การพัฒนานักเรียนด้านจิตสาธารณะที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้น กับนักเรียนทุกคน

2.4 โรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนานักเรียนด้านจิตสาธารณะ โดยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา หรือชุมชน เพื่อปรากฏแนวทางของการเสริมสร้างที่หลากหลายและทั่วถึงครอบคลุมนักเรียนทุกคน